Australian Government
Department of Home Affairs

တၢ်မၤစၢၤပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဆီလီၤတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

ခီဖျိ COVID-19 အဃိတၢ်မၤစၢအတၢ်ဆီတလဲတဖၣ်

တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဒ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဆီလီၤတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Humanitarian Settlement Program) အသိးန့ၣ်ကအိၣ်ဒံးဝဲဒၣ်ဆူညါလၢပှလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အဂီၢ်ဖဲ COVID-19 တၢ်ဆါရၤလီၤအသးအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. သနၢ်က့,ကျိၤကျဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဘၣ်တဘၣ်ကဆီတလဲအသးဒံးပဒိၣ်ဆူၣ်ချ့အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

ဝံသးစူၤဆဲးကျိးဘၣ်န**ပှၤဟ့ၣ် HSP တၢ်မၤစၢၤ**လီၤလီၤလၢတၢ်တဲသကိးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအသီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မၤလိန့ၢ်ဘၣ်ဃး **COVID-19 ဒီးအတၢ်ဆါအပနီၣ်တဖၣ်**

တၢ်ကွၢ်ကဒါက္ၤ

တၢ်ဆီၣ်ထွဲပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဆီလီၤတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ(HSP)ဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူပှၤလၢအအိၣ်ဒီးပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢအနုာ်လီၤဆူထံကီၢ်ပူၤဒံးကသ့ၣ်ထိၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒံးသိးကကဲထီၣ်ဘၣ်ပှၤလၢအဆၢထၢၣ်လၢအကစၢ်အခီၣ်ဒၣ်ဝဲသ့ဒီးပှၤဂဲၤလိာ်ဖံးမၤတၢ်ကရၢဖိလၢအီးစတြ့လယါအပှၤတဝၢပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

HSPန့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢအီးစတြ့လယါအပဒိၣ်ခၢၣ်စးခီဖျိပှၤအိၣ်ဒီးလံာ်ဃံးဃာ်လၢအကဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတၢ်လၢအအိၣ်ဖဲအီးစတြ့လယါတၢ်လီၢ်ဝးဝးအပူၤန့ၣ်လီၤ.ပှၤပာ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢHSPတဖၣ်မ့ၢ်ပှၤမုာ်သးမၤကလီတၢ်ဖိဒီးအတၢ်မၤမၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤပှၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ခီဖျိတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

HSPပှၤမၤစၢၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဆီၣ်ထွဲပှၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤကအိၣ်ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤတၢ်ကဲထီၣ်သးအတၢ်အိၣ်သးအပတီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဆီလီၤတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်လၢအကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အခိၣ်တဃာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ–

- တၢ်ဟ့ၣ်ဖံးဟ့ၣ်မၤ
- တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်မၤလိမၤဒိး
- ကျိာ်အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်
- တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးဟံၣ်ဃီ
- တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၢဆှၢကျိၣ်စ့
- နီၢ်ခိဒီးနီၢ်သးအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်အိၣ်မုာ်ဆိးပၢၤ
- ပှၤတဝၢအတၢ်ပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်ဒီးတၢ်ဘျးစဲမၤဃုာ်မၤသကိးတၢ်
- ဟံၣ်ဖိဃီဖိအတၢ်လဲၤတရံးဒီးပှၤဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဆီၣ်ထွဲ
- တၢ်တီတၢ်တြၢ်

HSPန့ၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢတၢ်ကမၤတၢ်တပူၤဃီဃုာ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆီလီၤသးအိၣ်ဆိးဒီးတၢ်မၤစၢၤအခိၣ်သ့ၣ်လၢအဂၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ်အါလၢကမၤစၢၤပှၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ် လၢအကမၤလိန့ၢ်အဲးကလံးအကျိာ်ဒီးမၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်အံၤအပူၤလၢအမၤစၢၤပှၤနုာ်လီၤထံကီၢ် ခီဖျိတၢ်မၤစၢၤပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဖီလာ်တဖၣ်လၢပှၤနုာ်လီၤအိၣ်ဆိးဖဲအီးစတြ့လယါတၢ်အိၣ်မူကျါကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

HSPပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အဝဲၤဒၢးအလီၢ်အကျဲဒီးတၢ်ဆဲးကျိးအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်န့ၣ်အိၣ်**ဖဲအံၤ**လီၤ.

တၢ်ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်ယုထၢ

ဖဲပှၤတဂၤဒိးန့ၢ်ဘၣ်ဘံၣ်စၣ်လၢလာ်အံၤတခါလၢအကဆီလီၤအိၣ်ဆိးဖဲအီးစတြ့လယါအပူၤန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆှၢယီၤအီၤခီဖျိဟံၣ်ယီဂ့ၢ်ဝီဝဲၤကျိၤဆူ HSP ပှၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်ဒ်းHSPအတၢ်ပာ်ပနီၣ်အဖီလာ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပှဲတုၤလၢအီးစတြ့လယါအခါန့ၣ်လီၤ.

- ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ (subclass 200, 201, 203 ဒီး 204)ဘံၣ်စၣ်, ဒီး
- ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုၢ်တၢ်မၤစၢၤလီၤဆီပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ(Global Special Humanitarian (subclass 202))ဘံၣ်စၣ်(တပာ်ယှာ်ပှၤပာ်ယှာ်မၤသကိးတၢ်လၢပှၤတဝၢတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်.)

တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်

HSP ပှၤပၢဆှၢတၢ်ဂ့ၢ်အမူဒါခိၣ်တဖၣ်မၤသကိးတၢ်တပူၤယီဒီးပှၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်နီၢ်တဂၤစုာ်စုာ်အတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၢဆှၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအပာ်ယှာ်ဒီးတၢ်လၢာ်ဘူၣ်လၢာ်စ့လံလၢအဖိးမံလိာ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ပာ်ယှာ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဆိဒ်သိး–

- တၢ်လဲၤအိၣ်အခိၣ်လၢကဘီယူၤပျီ
- ဖဲဟဲတုၤကတီၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဟံၣ်ယီတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ
- တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်တၢ်အီမိၢ်ပှၢ်ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီအဘိၣ်လၢအကါဒိၣ်တဖၣ်
- တၢ်မၤစၢၤလၢကဆဲးလီၤမံၤလီၤမံၤဒီးစဲထၢၣ်လ့းခ်(Centrelink), ပဒိၣ်ဆူၣ်ချ့တၢ်မၤစၢၤဒီးစ့တၢးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်တဘျီယီ
- ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤလၢဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်အိၣ်သးအကတီၢ်ကဘၣ်မၤတၢ်မနုၤလဲၣ်ဒီးတၢ်ကဘၣ်မၤန့ၢ်ပှၤကတိၤကျိးထံတၢ်အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢကျဲဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ
- တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိအီၤဘၣ်ထွဲလီၢ်ကဝီၤအတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤလၢအဂၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကမၤစၢၤပှၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆီလီၤအိၣ်ဆိးကကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်အဂီၢ်လၢအပာ်ယှာ်–

- တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢထံကီၢ်အပူၤတဖၣ်လၢအသူၣ်ထီၣ်ပှၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်ဘၣ်ဃးအီးစတြ့လယါအတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဒီးအလုၢ်အပှ့ၤအကျဲတဖၣ်.
- တၢ်မၤစၢၤလၢကမၤန့ၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်လၢအယံာ်အထၢ.
- တၢ်ဆီၣ်ထွဲလၢကမၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအပာ်ယှာ်ဆူၣ်ချ့ဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိတၢ်ဆီၣ်ထွဲအတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်.
- တၢ်ဘျးစဲဒီးလီၢ်ကဝီၤအကရူၢ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်.
- တၢ်ဆီၣ်ထွဲလၢတၢ်ကဆဲးလီၤမံၤဖဲသးပှၢ်ပှၤသုးလီၢ်သုးကျဲယုဖံးယုမၤအဲးကလံးကျိာ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤပူၤ(AMEP)ဒီးထီၣ်တၢ်မၤလိတဖၣ်.
- မၤစၢၤလၢကထၢနုာ်လီၤမံၤလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအဘၣ်ထွဲယှာ်ဒီးတၢ်မၤလိမၤဒိးတဖၣ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်ပာ်ပနီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်အကံၢ်အစီတဖၣ်လၢအတချုးဟဲတုၤအခါတဖၣ်.
- တၢ်မၤစၢၤလၢအကပာ်ယှာ်တၢ်ဟ့ၣ်ဖံးဟ့ၣ်မၤအတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်, မၤလၢထီၣ်ပှဲၤထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဖံးဟ့ၣ်မၤအတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးနုာ်လီၤစူးကါဘၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲအတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢတၢ်ကသူၣ်ထီၣ်မုၢ်ဝဲၤတၢ်မၤအဂီၢ်.

HSP ပှၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ရဲၣ်ကျဲၤန့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်တိၣ်ထီၣ်လံာ်ပတံထီၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကျိးထံအတၢ်မၤစၢၤလၢတလိၣ်ဟ့ၣ်အဘူးအလဲတဖၣ် (FTS) လၢပှၤလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးFTS တၢ်ယုထၢပှၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအတိၣ်ထီၣ်လံာ်ပတံထီၣ်ဖဲအဒ့ထၢၣ်နဲးဖိခိၣ်တသ့ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟးထီၣ်လၢ HSP အံၤဒိးသန့ၤထီၣ်အသးလၢပှၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဆီလီၤအိၣ်ဆိးအစၢဖျါထီၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်တၢ်ပၢဆှၢအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢပှၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအါတက့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်အစၢသ့ၣ်တဖၣ်ကကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်အဂီၢ်ကယံာ် ၆ တုၤ ၁၈ လါအတီၢ်ပူၤဖဲအဟဲတုၤအီးစတြ့လယါဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.